مروری بر یکی از مهمترین وعده‌های رئیسی برای اشتغالزایی

تناقض آماری در ایجاد یک میلیون شغل

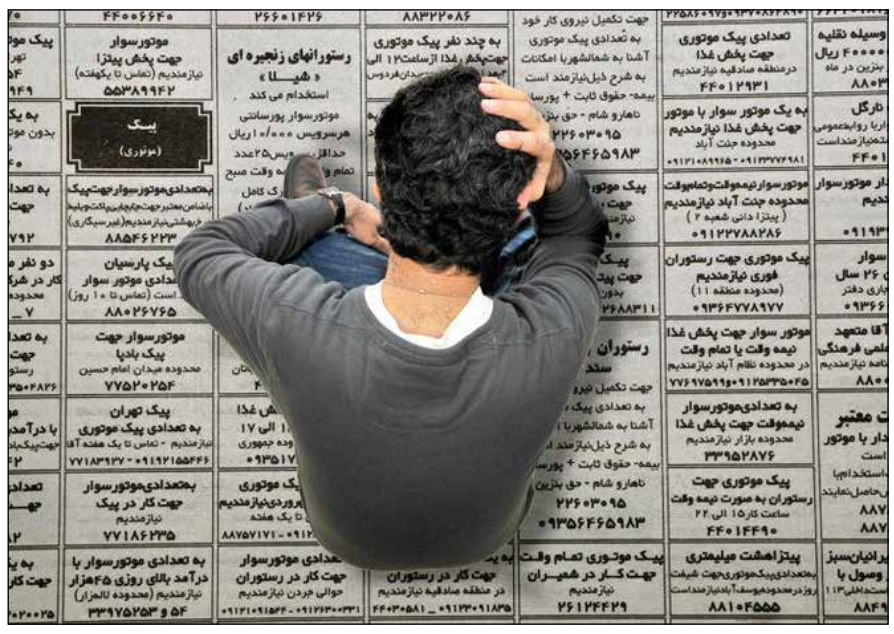

گروه اقتصادی: یکی از مهمترین وعده‌های ابراهیم رئیسی در زمان انتخابات ریاست جمهوری، ایجاد سالیانه یک میلیون شغل بود. وعده ای که پیش از او یک رئیس جمهور اصولگرای دیگر، محمود احمدی نژاد هم به همان شکل داده بود اما به نتیجه نرسیده بود و حالا هم ابهامات جدی درباره تحقق آن وجود دارد.

رئیسی نخستین بار این وعده را نه سال گذشته، بلکه اردیبهشت ۱۳۹۶ یعنی همان انتخاباتی که هم او و هم محمدباقر قالیباف کاندیدا بودند اما در نهایت حسن روحانی برای دومین بار رئیس جمهور شد، همراه با قالیباف مطرح کرده بود. او ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۶ گفت: «ما اعلام کردیم که باید به لحاظ کمی و عددی حداقل در هر سال یک میلیون شغل ایجاد شود. هم من در سخنانم گفتم و هم آقای قالیباف که امکان ایجاد شغل میلیونی وجود دارد و آقایان گفتند مگر می شود؟ ما گفتیم اگر اقتصاد دریا، اقتصاد فضای مجازی، اقتصاد صنایع پایین دستی پتروشیمی و مهمتر از همه روزنه‌ها و منافذ فساد را ببندید، حتما می شود.»

چهار سال بعد در زمان انتخابات بعدی هم این وعده چندین بار تکرار شد. به عنوان نمونه، روز هفتم خرداد سال گذشته گفت: «نزدیک به ۷۰ درصد از ظرفیت‌هایی که امروز در کشور وجود دارد، اگر فعال بشود به خوبی می‌توانیم شاهد رشد اقتصادی و اشتغال سالانه یک میلیون نفری در کشور باشیم.»

اما این وعده، در مقطعی حتی تا حدی بیشتر هم شد. در جلسه شورای عالی اشتغال در اوایل آبان ماه سال گذشته، یکی از مهم‌ترین مصوبات، هدف‌گذاری برای ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل در ۱۷ ماه، یعنی تا پایان سال ۱۴۰۱ بود. دکتر عیسی منصوری معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار پس از این جلسه و این مصوبه، در اعتراض به غیر ممکن بودن ایجاد این تعداد شغل در ۱۷ ماه که به‌طور متوسط ماهانه حدود ۱۱۰ هزار شغل می‌شود از سمت خود استعفا داد.

حالا که یک سال از وعده رئیسی گذشته فرصت مناسبی ایجاد شده تا سرنوشت این وعده را بررسی کنیم. او روز دوشنبه هفتم شهریور ماه به مناسبت اولین سالروز آغاز فعالیت دولت سیزدهم در نشست خبری با خبرنگاران گفت: «بر اساس آمار وزارت کار و رفاه اجتماعی در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ و ۵ ماهه اول امسال، ۹۷۰ هزار شغل ایجاد شده است.» اما آیا واقعا در یک سال گذشته این تعداد شغل ایجاد شده است؟

ابراهیم رئیسی در گفته‌های خود به «آمار وزارت کار» اشاره کرده است. معاون اشتغال وزارت کار نیز از ایجاد حدود یک میلیون شغل جدید در یک سال اخیر خبر داد و آن را نتیجه برنامه‌ریزی مناسب دولت سیزدهم برشمرد.

جالب اینجاست که خبرگزاری مهر، در گزارشی در اواخر تیرماه که منبع آماری آن، گزارش وزارت تعاون از «سامانه ملی رصد اشتغال» ذکر شده، مدعی شده دولت ۵۲۰ هزار فرصت شغلی جدید ایجاد کرده است؛ اما در کمتر از یک ماه و نیم، ناگهان هم رئیس جمهور و هم معاون وزارت کار، مدعی می شوند، نزدیک به دو برابر این میزان شغل ایجاد شده است!

این درحالیست که نه در سایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نه در منابع دیگر گزارشی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که حاکی از آمار ایجاد این تعداد شغل باشد وجود ندارد و شاید این آمار صرفا به رئیس جمهور ارائه شده است! اما نکته مهم این است که تنها مرجع رسمی اعلام آمار در کشور مرکز آمار است. آخرین آماری که مرکز آمار ایران از وضعیت بازار کار ایران منتشر کرده مربوط به بهار ۱۴۰۱ است و با توجه به این که دولت رئیسی از مردادماه سال ۱۴۰۰ به طور رسمی کار خود را آغاز کرده تغییرات شاخص‌های بازار کار در فصل‌های پاییز و زمستان سال ۱۴۰۰ و همچنین بهار امسال را می‌توان نتیجه عملکرد این دولت به حساب آورد.

بر اساس گزارش‌های مرکز آمار ایران از وضعیت بازار کار که در قالب جدول و نمودار منتشر شده، در حالیکه در دوره زمانی ۹ ماهه پاییز و زمستان پارسال و بهار امسال، ۷۱۹ هزار نفر به به جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیشتر) افزوده شده، اما حدود ۱۰ هزار نفر از جمعیت فعال کم شده است. جمعیت بیکار نیز تحت تاثیر کاهش جمعیت فعال حدود ۳۱ هزار نفر کمتر شده است.

همچنین مقایسه شمار شاغلان در فصل‌های مختلف نشان می‌دهد در دو فصل پاییز و زمستان ۱۴۰۰ جمعیت شاغل به نسبت دوره مشابه قبلی، به ترتیب ۱۲۳ هزار نفر و ۳۹ هزار نفر افزایش یافته، اما در بهار ۱۴۰۱ جمعیت شاغل حدود ۹۸ هزار نفر کاهش پیدا کرده است.

میانگین این سه عدد نشان می دهد که در ۳ فصل نخست فعالیت دولت سیزدهم، خالص اشتغال به نسبت دوره مشابه قبل، بیش از ۲۱ هزار نفر نبوده است! وقتی تا پایان بهار امسال، شاهد این عدد بوده ایم، طبیعتا نمی توانیم انتظار داشته باشیم که تعداد شغل خالص ایجاد شده تا پایان تابستان، به عددی که رئیسی اعلام کرده یعنی ۹۷۰ هزار برسد.

با توجه به کسری بودجه دولت، تورم بالا و کمبود سرمایه گذاری در کشور، همچنین عدم لغو تحریمها، بعید است دولت بتواند سرمایه موردنیاز برای ایجاد اشتغال را فراهم کند و در کل دوره چهار ساله هم یک میلیون شغل ایجاد کند.

جزئیات سهم ۲۰ درصدی طرح جایگزینی خودروهای فرسوده

طبق اعلام سخنگوی وزارت صمت در «طرح جایگزینی خودروهای فرسوده» که سهم ۲۰ درصدی ظرفیت قرعه‌کشی محصولات خودروسازان را به خود اختصاص داده است، متقاضیان درخواست خود را در بازه زمانی برگزاری سومین مرحله از فروش یکپارچه خودروها (۱۶ تا ۱۸ شهریور ماه) ثبت می‌کنند، پس از استعلام، چنانچه بر اساس کد ثبت‌نامی، خودرو فرسوده وجود داشت، بر اساس شرایطی خودروی مورد تقاضا، قابل تحویل خواهد بود.

به گزارش ایسنا، در حالی از دیروز (چهارشنبه ۱۶ شهریورماه) ثبت‌نام سومین مرحله از فروش یکپارچه محصولات خودروسازان آغاز می‌شود که برای اولین بار، علاوه بر سهم قرعه‌کشی طرح عادی و طرح جوانی جمعیت (طرح ویژه مادران)، سهم ۲۰ درصدی از ظرفیت قرعه‌کشی محصولات خودروسازان به «طرح جایگزینی خودروهای فرسوده» اختصاص یافته است.

«امید قالیباف» سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت- در رابطه با جزئیات این طرح و اینکه شیوه تخصیص و شرایط آن به چه صورت خواهد بود، در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: براساس بند ف تبصره ۷ قانون بودجه امسال، ۱۰ درصد از ظرفیت خودروهایی که مشمول طرح قرعه‌کشی می‌شوند، بایستی برای طرح جایگزینی خودروهای فرسوده مورد استفاده قرار گیرند؛ بنابراین در سومین طرح فروش یکپارچه خودروها که از دیروز (چهارشنبه) آغاز می‌شود، برای اولین بار ۲۰ درصد از ظرفیت خودروهای مشمول قرعه‌کشی را به این طرح اختصاص داده‌ایم؛ چراکه در مرحله دوم فروش یکپارچه خودروها، این اتفاق نیفتاده بود. وی خاطرنشان کرد: بدین ترتیب افرادی که دارای خودروی فرسوده هستند و مشمول این طرح خواهند بود، می‌توانند در این مرحله از فروش یکپارچه خودروها، ثبت‌نام کنند و کد ثبت‌نامی این افراد، از ستاد مدیریت سوخت و حمل‌ونقل استعلام خواهد شد.

چنانچه براساس کد ثبت‌نامی، خودرو فرسوده وجود داشت، به شرط آنکه تا دو ماه آینده، شخص خودروی خود را اسقاط و گواهی اسقاط را ارائه دهد، خودروی مورد تقاضا، قابل تحویل خواهد بود (البته به شرط برنده شدن). این مقام مسئول در وزارت صمت، یادآور شد: براساس ماده ۱۰ قانون ساماندهی صنعت خودرو، خودروسازان مکلف هستند در ازای تولید هر چهار دستگاه خودرو، یک گواهی اسقاط خودروی فرسوده ارائه دهند تا خودروهای تولیدی قابل شماره‌گذاری باشند؛ در حال حاضر، شرایط موجود برای ارائه گواهی اسقاط خودرو، به سبب افزایش قیمت خودروها و نبود سازوکارهای تشویقی یا تنبیهی، چندان پاسخگوی تولید نبوده و به نوعی به یک گلوگاه تبدیل شده است؛ بنابراین قانون‌گذار، برای رفع این مشکل درصد فوق‌الذکر (۱۰ درصد) ظرفیت قرعه‌کشی‌ها را در نظر گرفته تا بدین منظور (اسقاط و جایگزینی خودروهای فرسوده) اختصاص دهد.

آغاز مرحله سوم فروش یکپارچه خودروها

ثبت‌نام مرحله سوم فروش محصولات خودروسازان از طریق سامانه یکپارچه فروش خودرو و به روش قرعه‌کشی (و البته طرح‌های خارج از فرآیند قرعه‌کشی) از امروز (چهارشنبه ۱۶ شهریور ماه) از ساعت ۱۰ صبح آغاز شد. متقاضیان به مدت ۷۲ ساعت از زمان آغاز ثبت‌نام، فرصت دارند از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو برای ثبت درخواست خودرو موردنظر خود اقدام کنند.

به گزارش ایسنا، در حالی که مرحله دوم فروش از طریق سامانه تخصیص یکپارچه خودرو در آستانه عید سعید غدیر خم (۲۵ تیرماه) برگزار و نتایج آن دوم مرداد برگزار شد.

مرحله سوم از امروز چهارشنبه (۱۶ شهریور ماه) به مدت سه روز فعال شده است. ثبت‌نام مرحله سوم فروش یکپارچه خودرو به شیوه قرعه‌کشی و تحت نظارت سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، از ساعت ۱۰ صبح امروز آغاز شد. علاوه بر سازمان حمایت سایر نهادهای نظارتی و حاکمیتی نیز بر فرآیند ثبت‌نام، قرعه‌کشی و اعلام نتایج، نظارت خواهند داشت. در سومین مرحله فروش محصولات خودروسازان، همزمان با طرح فروش عادی محصولات، طرح جوانی جمعیت ویژه مادران و طرح جایگزینی خودروهای فرسوده نیز از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو (به شیوه قرعه‌کشی) به نشانی sale.iranecar.com اجرا خواهد شد. طرح جایگزینی خودروهای فرسوده برای اولین بار با سهم اختصاصی ۲۰ درصد ظرفیتِ خودروسازان در این مرحله از فروش یکپارچه اجرایی می‌شود.

شرایط ثبت‌نام در سومین مرحله تخصیص یکپارچه خودرو، همانند مرحله اول و دوم است و محدودیت‌ها اعمال خواهد شد. البته شایان ذکر است با توجه به اینکه تنها «ساینا S» در محصولات گروه خودروسازی سایپا مشمول فرآیند قرعه‌کشی خواهد بود، بنابراین محدودیت‌های ثبت‌نام برای خرید محصولات این خودروساز تقلیل یافته است.

شرط پلاک انتظامی فعال برای متقاضی در کلیه روش‌های فروش اعم از فوق‌العاده، پیش‌فروش و مشارکت در تولید و کلیه محصولات (جز برای ساینا S که با روش قرعه‌کشی است)، اجرا نخواهد شد. همچنین محدویت ثبت‌نام و صدور فاکتور مالی (آخرین خرید ۴۸ ماهه) در فروش فوق‌العاده انواع کوییک‌ها به ۱۸ ماه و در ساینا به ۲۴ ماه تغییر یافته است. برای خودروی شاهین هیچ محدودیتی وجود ندارد. شرایط ثبت‌نام تنها به اختصاص یک خودرو به هر کد ملی، تطابق شماره تلفن همراه و حساب بانکی به‌نام فرد متقاضی و دارا بودن گواهی‌نامه اعمال خواهد شد.

گروه صنعتی ایران‌خودرو در سومین مرحله از عرضه محصولات خود از طریق سامانه یکپارچه، چهار محصول خود را بصورت پیش‌فروش یکساله و شش محصول را در قالب فروش فوق‌العاده بصورت عادی و طرح جوانی جمعیت عرضه کرده است.

شاخص بورس نزولی شد

شاخص کل بورس تهران دیروز (چهارشنبه، ۱۶ شهریورماه) با هفت‌هزار و ۹۷۵ واحد کاهش، در ارتفاع یک میلیون و ۴۱۲ هزار واحدی ایستاد.

به گزارش ایرنا، شاخص هم‌وزن با ۴۴۸ واحد افزایش به ۴۱۰ هزار و ۳۲۵ واحد و شاخص قیمت با ۲۶۸ واحد رشد به ۲۴۵ هزار و ۴۶۲ واحد رسید. شاخص بازار اول، هفت هزار و ۸۱۳ واحد و شاخص بازار دوم، ۱۰ هزار و ۱۲۲ واحد کاهش را ثبت کرد.

امروز در معاملات بورس تهران، بیش از چهار میلیارد و ۸۵۵ میلیون سهم، حق‌تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۲ هزار و ۲۷۸ میلیارد ریال معامله شد. همچنین مخابرات ایران (اخابر) با ۱۹۰ واحد، فروشگاه‌های زنجیره ای افق کوروش (افق) با ۱۶۸ واحد، داده گستر عصر نوین‌های وب (های وب) با ۸۸ واحد، انتقال داده‌های آسیا تک (آسیاتک) با ۵۳ واحد و تامین سرمایه بانک ملت (تملت) با ۴۶ واحد تاثیر مثبت بر شاخص بورس همراه شدند.

در مقابل معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با یک‌هزار و ۶۰۹ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۷۴۲ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج فارس (فارس) با ۶۴۸ واحد، پتروشیمی بندرعباس (شبندر) با ۴۶۳ واحد و شرکت سرمایه گذاری تامین اجتماعی (شستا) با ۳۰۳ واحد، تاثیر منفی بر شاخص بورس داشتند.

بر پایه این گزارش، امروز نماد داده گستر عصر نوین‌های وب (های وب)، سایپا (خساپا)، ملی صنایع مس ایران (فملی)، شرکت سرمایه گذاری تامین اجتماعی (شستا)، انتقال داده‌های آسیا تک(آسیاتک)، گسترش سرمایه گذاری ایران خودرو (خگستر) و پالایش نفت اصفهان (شپنا) در نمادهای پُرتراکنش قرار داشتند. گروه خودرو هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه ۷۴۰ میلیون و ۸۸۱ هزار برگه سهم به ارزش ۲ هزار و ۵۰۵ میلیارد ریال دادوستد شد.

آخرین وضعیت شاخص فرابورس

شاخص فرابورس نیز امروز بیش از ۵۸ واحد کاهش داشت و به ۱۹ هزار و ۱۱۸ واحد رسید.

در این بازار سه‌میلیارد و ۸۰۰ میلیون برگه سهم و اوراق مالی دادوستد شد و تعداد دفعات معاملات امروز فرابورس بیش از ۲۱۶هزار و ۵۴۸ نوبت بود.

سرمایه گذاری توسعه و عمران استان کرمان(کرمان)، ویتانا(غویتا)، گروه سرمایه گذاری میراث فرهنگی(سمگا) و گسترش صنایع روی ایرانیان (فگستر) با تاثیر مثبت بر شاخص فرابورس همراه بودند و بانک دی (دی)، فرابورس ایران(فرابورس)، مجتمع جهان فولاد سیرجان(فجهان)، سیمان لار سبزوار(سبزوا) و پلیمر آریا ساسول(آریا) تاثیر منفی بر این شاخص داشتند.

تخلف برخی از بانک‌ها در محاسبه نرخ جریمه تاخیر اقساط

دبیر شورای فقهی بانک مرکزی با بیان اینکه جریمه تاخیر در پرداخت اقساط در چارچوب شریعت با ابهامات شرعی مواجه است، گفت: با وجود این ابهامات مفهوم جدیدی به نام وجه التزام مطرح شد که البته بعضا تخلفاتی هم در محاسبه نرخ و سقف وجه التزام وجود دارد که بخش نظارتی بانک مرکزی تلاش دارد با موسسات متخلف برخورد کند. حسین میثمی، دبیر و سخنگوی شورای فقهی بانک مرکزی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا درباره انتقاداتی که درباره نرخ جریمه دیرکرد اقساط بانکی یا سقف وجه التزام در موارد عدم پایبندی افراد به قراردادها مطرح شده اظهار داشت: دیرکرد یا جریمه تاخیر در پرداخت اقساط در چارچوب شریعت با ابهامات شرعی مواجه است و ابهامات این موضوع به بحث ربا و به طور خاص ربای جاهلی برمی‌گردد. وی ادامه داد: منظور از ربای جاهلی یا ربای قرآنی این است که فردی به فرد دیگر بدهکار باشد و به فرد بدهکار فرصت بیشتری برای بازپرداخت داده شود، اما در مقابل آن در ازای مهلت بیشتر، مبلغ بیشتری برای بازپرداخت اخذ شود. در شبکه بانکی هم زمانی که فرد اقساط خود را نمی‌تواند پرداخت کند، این بدهی دین مسجل تلقی می‌شود و اگر در طول زمان جریمه‌ای متوجه آن شود، مشمول موضوع ربا خواهد بود و شبهه ربا به طور جدی درباره آن مطرح است و بارها مراجع عظام تقلید درباره این جرایم به شبکه بانکی هشدار داده‌اند.

میثمی گفت: با این ملاحظات شاهد آن هستیم که در قانون عملیات بانکی بدون ربا چیزی به نام جریمه تاخیر یا وجه التزام وجود ندارد اما در مقررات بعدی و در نامه‌نگاری رییس کل وقت بانک مرکزی با شورای نگهبان، مفهوم جدیدی به نام وجه التزام مطرح شد که البته این عنوان هم در متن آن نامه مذکور ذکر نشده‌است، اما پاسخ نامه در عمل کارکرد وجه التزام دارد؛ به این معنا که وجهی برای پایبندی به قرارداد در نظر گرفته می‌شود و به صورت شرط ضمن عقد لحاظ می‌شود. بنابراین اگر وجه التزام در قراردادها به صورت شرط ضمن عقد باشد، شورای نگهبان آن را می‌پذیرد. سخنگوی شورای فقهی بانک مرکزی با اشاره به نکات موجود درباره وجه التزام تاکید کرد: در قراردادهای اجاره و بیع شرط پرداخت جریمه در صورت عدم ایفای تعهد لحاظ می‌شود و اکثر فقها و مراجع می‌پذیرند فردی که به تعهدات قراردادی عمل نکرده مشمول پرداخت وجه التزام شود، اما درباره دِین که جریمه تاخیر دیون مطرح می‌شود، شبهات جدی‌تری وجود دارد و بسیاری از مراجع بر روی این موضوع شبهه دارند و آن را نمی‌پذیرند. از این رو بین جریمه تاخیری انجام تعهدات قراردادها یا جریمه تاخیر انجام فعل‌ها با جریمه تاخیر دین‌ها باید تفاوت قائل باشیم.

وی افزود: نکته بعدی این است که وجه التزام به معنای وجه پایبندی به قراردادها است و مفهوم التزام قراردادی دارد، اما در عمل اگر کار به جایی برسد که ماهیت بازدارنده خود را از دست بدهد، باز هم شبهه‌ای در آن ایجاد خواهد شد. چراکه وجه التزام به صورت ذاتی، ماهیت بازدارنده دارد و باید به نحوی تعیین شود که افراد به سمت تاخیر در پرداخت اقساط نروند.

این صاحب نظر پولی و بانکی ادامه داد: اگر وجه التزام به نحوی تعیین شود که بانک‌ها و برخی شعب به گونه‌ای رفتار کنند که در عمل وجه التزام فرصت تلقی شود و تسهیلات گیرنده تلقی کند این اختیار را دارد که بازپرداخت‌ها را یا در سررسید اقساط با نرخ مثلا ۱۸ درصد یا با تاخیر چند ماه با نرخ مثلا ۲۴ درصد بپردازد، دیگر این روش تنبیهی به حالت اختیاری تبدیل می‌شود و اگر این اتفاق در عمل رخ دهد، مجددا شبهه ربا مطرح خواهد شد. بنابراین باید در استفاده از وجه التزام به نحوی عمل شود که ماهیت بازدارنده خود را حفظ کند. وی با اشاره به ورود مجلس به این موضوع اظهار داشت: مجلس شورای اسلامی در طرح اصلاح قانون بانکداری برنامه‌ای برای اصلاح این موضوع دارد و خوب است که این موضوع به صورت قانونی تعیین تکلیف شود. از این‌رو شورای فقهی از این اصلاح قانونی حمایت می‌کند و این اصلاح به ارتقای جایگاه بانکداری اسلامی و رفع شبهه وجه التزام کمک می‌کند.

دبیر شورای فقهی بانک مرکزی در پاسخ به این سوال که چرا در این موضوع نرخ ۲۴ درصد در نظر گرفته می‌شود، در حالی که نرخ ۱۸ درصدی مصوب است و ۶ درصدی مابقی برای اعمال توسط بانک‌ها اختیاری است و اساسا این نرخ برای گیرندگان وام‌های خرد که معمولا از دهک‌های پایین جامعه هستند، رقمی قابل ملاحظه‌ای محسوب می‌شود، گفت: موضوع وجه التزام پیچیده و چند بُعدی است و نمی‌توان با تسهیلات گیرندگان دارای تاخیر در بازپرداخت، با روش یکسان برخورد کرد. گروهی دریافت‌کنندگان وام‌های خرد هستند که توان پرداخت اقساط در مدت معین را ندارند و این گروه باید در مسیر قانونی اثبات اعسار بروند و عده‌ای نیز از تولیدکنندگان هستند که به دلیل مشکلات موقت امکان بازپرداخت در یک بازه زمانی مشخص را ندارند، اما گروه دیگری، افرادی هستند که از شرایط تورمی سوءاستفاده می‌کنند. باید توجه داشته باشیم که منابع بانک‌ها از جیب خود بانک‌ها نیست، بلکه عمدتا سپرده‌های وکالتی است که در اختیار بانک‌ها قرار دارد و بانک‌ها مسئول حفظ منافع سپرده‌گذاران هستند. بنابراین موضوع وجه التزام بسیار پیچیده است و برای هر تصمیم گیری در این باره باید تبعات اقتصاد کلان و حقوقی آن دیده شود. وی ادامه داد: منطق شریعت اسلامی تشویق به بازپرداخت است و کسی که توان بازپرداخت را دارد اما با تاخیر در بازپرداخت‌ها اقدام می‌کنند، مرتکب فعل حرام شده و باید تنبیه شود و اصول بانکداری اسلامی بر پایبندی به قراردادها تاکید دارد.

میثمی تاکید کرد: البته بعضا تخلفاتی هم در محاسبه نرخ و سقف وجه التزام وجود دارد که بخش نظارتی بانک مرکزی تلاش دارد با موسسات متخلف برخورد کند و نمی توان گفت تخلفی در این زمینه وجود ندارد. بعضا با سامانه‌های نرم‌افزاری محاسبات وجه التزام را تغییر می‌دهند که در این باره هم معاونت نظارتی بانک مرکزی و هم ناظران شرعی شورای فقهی ورود می کنند. قرار بر این است که در هر بانک یک نفر ناظر شرعی مستقر شود که از ماه جاری فعالیت ناظران شرعی در بانک‌ها آغاز شده است.

دبیر شورای فقهی بانک مرکزی تاکید کرد: در هر بانک یک ناظر شرعی حضور دارد و به طور مجموع حدود سی نفر ناظر شرعی در بانک‌ها همین موضوعات و شبهات شرعی را در کف شعب مورد بررسی و گزارش قرار می‌دهند. تدابیری دیده‌ایم که استقلال ناظران شرعی حفظ شود به طوریکه صلاحیت این افراد و موضوع فعالیت آنها را شورای فقهی تعیین می‌کند و با تدابیر اتخاذ شده این نگرانی برای عدم استقلال این ناظران برطرف شود.

ویژه

توصیه رئیس بانک مرکزی برای تسهیل دریافت ارز اربعین

رئیس بانک مرکزی به زوار اربعین توصیه کرد که برای جلوگیری از ازدحام، جهت دریافت ارز اربعین به بانک‌ها و نه صرافی‌ها مراجعه کنند.

به گزارش ایسنا، علی صالح‌آبادی در حاشیه جلسه امروز هیات دولت در جمع خبرنگاران در پاسخ به این پرسش که برنامه‌ای برای افزایش مراکز توزیع ارز زوار اربعین وجود دارد یا نه، اظهار کرد: انتظار بر این است که مردم فقط به صرافی‌ها مراجعه نکنند. ما الان بانک‌ها را هم مشخص کردیم. قبلاً پنج بانک بود، الان ۲۱ بانک شده است که اسامی آن‌ها هم اعلام شده، بنابراین مردم به بانک‌ها مراجعه کنند، نه به صرافی‌ها چون باعث ازدحام می‌شود.

وی افزود: ما این امر را تسهیل هم کردیم به این معنا که اگر سرپرست خانوار برای اعضای خانوارش بخواهد ارز اربعین را دریافت کند، مراجعه یک نفر کفایت می‌کند. در مورد دینار هم میزانی از کشور عراق وارد شده که آن هم از فردا توزیع خواهد شد.

رئیس کل بانک مرکزی یادآور شد: در مبادی مرزی لزوماً اگر افراد ارز هم نداشته باشند، ما دستگاه‌های خودپردازی در استان‌های ایلام، کرمانشاه و خوزستان را از ۲۰۰ هزار تومان به ۵۰۰ هزار تومان افزایش دادیم تا چنانچه ریال هم دریافت کنند، بتوانند در عراق استفاده کنند چون معمولاً ریال هم در عراق قابل استفاده است.

صالح‌آبادی در پاسخ به این پرسش که اتصال بانک مرکزی به پنجره ملی خدمات چه زمانی تکمیل می‌شود، گفت: ما تا آخر شهریور هر قسمت از بانک مرکزی که به پنجره ملی خدمات متصل نشده است را حتماً متصل می‌کنیم.

هواپیمایی

تکذیب کاهش ظرفیت پروازهای داخلی

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری گفت که ظرفیت پروازهای داخلی کاهش پیدا نکرده و سفرهای تابستانی به جای خود باقی است.

محمد محمدی‌بخش در گفت‌وگو با ایسنا، در پاسخ به اینکه آیا ظرفیت پروازهای داخلی برای اضافه شدن به بلیت‌های اربعین کاهش یافته ؟ گفت: به هیچ وجه اینطور نیست و پرواز سایر شهرها سر جای خودش است. ما تا پیش از این هم هفته‌ای ۱۵۵ پرواز به نجف داشتیم، اینطور نیست که پروازی را به‌صورت فوق‌العاده از شهری کم کرده باشیم و به پروازهای اربعین اضافه کرده باشیم، اما اکنون از شهرهایی مانند اصفهان، شیراز، تبریز، ارومیه، اردبیل، مشهد و اهواز، پروازهایی را به نجف پرواز داریم.

وی ادامه داد: در این مدت حتی با توجه به اینکه به آخر تابستان نزدیک می‌شویم، آمار روزانه خروجی از فرودگاه مهرآباد نسبت به روزهای قبل افزایش هم داشته است، در واقع ظرفیت پروازهای داخلی‌مان کاهش پیدا نکرده و سفرهای تابستانی به جای خود باقی است و در حال حاضر اوج ترافیک هستیم. البته طبیعتا همواره پروازهای بعضی از شهرها به دلایل مختلف کم و زیاد می‌شود.

معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه از ظرفیت پروازهای بین‌المللی برای سفرهای اربعین استفاده می‌شود، گفت: هواپیماهایی مانند ایرباس ۳۴۰ یا بویینگ ۷۴۷، پروازهای داخلی را انجام نمی‌دهند و این هواپیماها برای اربعین اختصاص یافتند، همچنین از پروازهایی که از عملیات حج برای ایران ایر داشتیم، اکنون برای پروازهای اربعین استفاده می‌شود.

راه و شهرسازی

معافیت اتوبوس و خودروی شخصی زائران اربعین از پرداخت عوارض

بر اساس دستور وزیر راه و شهرسازی خودروهای شخصی و اتوبوس مسافران اربعین حسینی در آزادراه‌های کشور از پرداخت عوارض جاده‌ای تا روز ۳۰ شهریور معاف شدند.

به گزارش ایرنا از وزارت راه و شهرسازی، «خیرالله خادمی» معاون وزیر و مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور از دستور وزیر راه و شهرسازی مبنی بر معافیت پرداخت عوارض جاده‌ای زائرین و مسافران اربعین حسینی در آزادراه‌های کشور خبر داد.

به گفته خادمی بر اساس دستور وزیر راه و شهرسازی زائرین و مسافران اربعین حسینی از تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۶ تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۳۱ از پرداخت عوارض جاده‌ای در آزادراه‌های کشور معاف شدند.

طبق این دستور تمام وسایل نقلیه حمل‌ونقل عمومی و خصوصی از پرداخت عوارض آزادراهی در تمام نقاط کشور معاف هستند.

بر اساس این ابلاغ در این مدت تنها گرفتن عوارضی از وسایل نقلیه حمل بار مجاز خواهد بود.

دیروز نیز وزیر راه و شهرسازی در برنامه صف اول اعلام کرد که برای جبران یکسر خالی اتوبوس‌ها قیمت بلیت را افزایش دادیم و همچنین همه آزادراه‌های کشور نباید این ۱۵ روز از اتوبوس و سواری عوارض دریافت کنند.

دیدگاه

تولیدکنندگان در دو راهی بیم و امید

یک کارشناس اقتصادی از نگرانی تولیدکنندگان از اصلاحیه ماده ۱۳۲ قانون مالیاتی که بر اساس آن بسیاری از مشوق‌های مالیاتی، دیگر جایی در این قانون ندارند، خبر داد و گفت که پیش‌بینی می‌شود اجرای این اصلاحیه خسارات جبران ناپذیری بر پیکره صنایع وارد کند.

مجتبی اسلامیان در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: شاید مالیات واژه محبوب و خوشایندی برای عموم مردم نباشد، اما برای دولت و پیشبرد امور کشور از اصلی‌ترین راهکارهای درآمدی به حساب می‌آید. بسیاری از کشورها به درآمدهای نفتی اتکا ندارند و مالیات ستانی را اولویت درآمد زایی خود می‌دانند. در ایران برای اجرای سیاست‌های مختلف مالیاتی با چالش‌هایی رو به رو هستیم و در دوراهی کاهش مالیات برای حمایت از تولید یا افزایش مالیات جهت بالا بردن درآمدهای دولت قرار می‌گیریم.

وی با بیان اینکه فرانسه در میان کشورهای اروپایی بیشترین سهم مالیات در تولید ناخالص داخلی را دارد و این عدد از ۴۷ درصد هم فراتر رفته، گفت: پس از فرانسه هم دانمارک با حدود ۴۷ درصد و بلژیک با حدود ۴۶ درصد در جایگاه‌های بعدی قراردارند. اما بر اساس گزارشی که اتاق بازرگانی در آبان ماه سال گذشته منتشر کرده سهم مالیات از تولید ناخالص داخلی در ایران به شش درصد هم نمی‌رسد. این درحالی است که همین آمار در کشورهای همسایه از ۱۲ درصد هم پیشی گرفته و برخی از کشورها عدد ۱۷ درصد را هم به ثبت رسانده‌اند. این آمارها نشان می‌دهد که ایران باید راهی طولانی برای رسیدن به چنین درآمدهای پر زرق و برق مالیاتی طی کند. این موضوع هنوز اقتصاد کشور را به تحریم‌ها گره می‌زند و هر تصمیم بین‌المللی می‌تواند ثبات اقتصادی را برای کشور به امری محال تبدیل کند.

به گفته این کارشناس اقتصادی از سالیان گذشته تاکنون دولت برای درآمدزایی خود از مسیر مالیات، راه و روش مختلفی را امتحان کرده، اما در اکثر مواقع با موانعی اساسی رو به رو شده است. یکی از مشکلات اساسی شکست این سیاست‌ها را می‌توان در جایی بررسی کرد که دولت بدون توجه به شرایط کشور و مسائلی که مردم با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، به اجرای طرح‌های مالیاتی خود می‌پردازد. در عمل دولت توان مقابله با سرمایه‌داران و فعالیت‌های نامولد را ندارد و تمام توان خود را به کارمندان و تولیدکنندگان شفاف و رسمی وارد می‌کند. در شرایطی که تحریم دست و پای تولیدکنندگان را بسته و آن‌ها مجبور هستند نیاز بازار را پاسخ دهند، برخی از سیاست‌های مالیاتی باعث فشار به آن‌ها می‌شود و معاش کارگران را به خطر می‌اندازد.

وی افزود: مسئله تامین مالی از مهمترین موضوعاتی است که کارآفرینان و تولیدکنندگان برای حل و فصل آن باید اقدامات اساسی انجام دهند. درحال حاضر تامین مالی بیشتر از کانال تسهیلات بانکی پیش می‌رود اما موانعی مثل کمبود اعتبارات بانکی، سودهای گزاف و بروکراسی‌های پیچیده در مسیر تولیدکنندگان قراردارد. حال با این شرایط تولیدکنندگان و کارآفرینان مجبور هستند که برای حل این مورد از توان واحدتولیدی خود استفاده کنند، اما دولت با تعیین برخی از سیاست‌های نادرست مالیاتی از توان داخلی آن‌ها هم می‌کاهد.

به گفته این کارشناس اقتصادی با توجه به همین موضوع، اصلاحیه ماده ۱۳۲ قانون مالیاتی سبب نگرانی‌های زیادی میان تولیدکنندگان و کارآفرینان کشور شده است.